

Література

1. Иванов С. А. Инновационный потенциал предпринимательства как фактор развития хозяйственной системы / С. А. Иванов, В. П. Галенко // Проблемы современной экономики. – 2012. – № 1 (41). – С. 142–145.
2. Маленков Ю. А. О классификациях стратегий компаний [Электронный ресурс] / Ю. А. Маленков // Эмитент. Существенные факты, события, действия. Единое информационно-аналитическое обеспечение промышленности и предпринимательства Северо-Западного региона РФ. – 2006. – № 42 (173). – Режим доступа : http://www.infomanagement.ru/avtorskaya_statya/klasifikaciya_strategiy_kompaniy/3.
3. Агарков С. А. Инновационный менеджмент и государственная инновационная политика [Электронный ресурс] : [монография]. – С. А. Агарков, Е. С. Кузнецова, М. О. Грязнова. – М. : Академия естествознания, 2011. – Режим доступа : <http://www.rae.ru/monographs/112>.
4. Ansoff. I. The firm of the future / I. Ansoff // Harvard Business Review. – 1965. – № 43 (5). – P. 162–178.
5. Mintzberg H. Crafting strategy / H. Mintzberg // Harvard Business Review. – 1987. – July–August. – P. 66–75.
6. Innovation. Helping companies consistently drive superior business performance through innovation in products, services, processes and business models [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.mckinsey.com/client_service/strategy/expertise/innovation.

УДК 339.544

М. Д. Стеблянко, аспірант
Академії митної служби України

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ
НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ**

У статті проведено порівняльний аналіз щодо застосування нетарифних заходів у митній політиці урядами зарубіжних країн та здійснено спробу адаптації міжнародних стандартів до вітчизняного законодавства.

В статті проведено сравнительный анализ по применению нетарифных мер в таможенной политике правительствами зарубежных стран и предпринята попытка адаптации международных стандартов к отечественному законодательству.

This article presents a comparative analysis on the application of non-tariff measures in the customs policy of the governments of foreign countries and made an attempt to adapt international standards to national legislation.

Ключові слова. Інструменти нетарифного регулювання ЗЕД, митна політика, міжнародні стандарти, технічні бар'єри.

Вступ. У світовій економіці нині спостерігається спрощення формальностей і процедур торгівлі. Однак, як показує практика, більшість країн активно використовують у своїй митній політиці методи нетарифного регулювання, а саме інструменти прихованого протекціонізму. За таких умов актуальним залишається вивчення міжнародної практики застосування таких методів і запровадження та розширення їх можливостей у зовнішньоекономічній діяльності України.

© М. Д. Стеблянко, 2013

Постановка завдання. Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 січня 2011 р. № 2-р “Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами” [1] встановлено пріоритетні напрямки розвитку держави на 2011–2015 рр., які включають: імплементацію Рамкових Стандартів забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації [2]; вивчення досвіду інтегрованого управління кордонами інших держав та його запровадження в Україні, створення спільних груп з аналізу ризиків і підготовки пропозицій у сфері безпеки державного кордону, перехід до застосування єдиного адміністративного документа ЄС під час будь-яких процедур, пов’язаних з експортом, імпортом та транзитом товарів; приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі [3] товарами та Конвенції про спільну транзитну процедуру. Отже, в нашій державі нинішнього часу першочерговим є спрощення митних правил та імплементація вітчизняного митного законодавства до міжнародного, тому потрібне детальніше вивчення досвіду використання нетарифних заходів іншими країнами, і особливо найбільшими торговими партнерами України.

Результати дослідження. Україна як сировинна держава, що володіє одними з найкращих природних ресурсів у світі, цікавить міжнародних партнерів перш за все у сфері сільськогосподарського виробництва, а також у металургійній та хімічній промисловості. Протягом 2012 р. найбільші обсяги експорту становили такі групи товарів за ТН ЗЕД, як 72 – чорні метали, 10 – зернові культури, 86 – залізничні локомотиви, 84 – реактори ядерні, котли, машини, 27 – палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки, 26 – руди, шлак і зола, 85 – електричні машини, 73 – вироби з чорних металів.

Обсяги експорту товарів України у 2012 р. були найбільшими до Росії, Туреччини, Єгипту, Польщі (табл. 1).

Таблиця 1

Найбільші країни-імпортери українських товарів у 2012 р.

№ з/п	Країна	Експорт		Імпорт		Сальдо
		тис. дол. США	у % до 2011 р.	тис. дол. США	у % до 2011 р.	
1	Росія	17 631 749,50	89,00	27 4182 96,10	94,10	-9 786 546,6
2	Туреччина	3 685 112,60	98,30	1 951 858,20	131,80	1 733 254,40
3	Єгипет	2 898 299,50	217,00	142 762,90	136,40	2 755 536,60
4	Польща	2 576 195,60	92,20	3 567 096,60	112,10	-990 901,0
5	Італія	2 480 017,40	81,60	2 234 550,20	111,40	245 467,30
6	Казахстан	2 459 251,40	132,40	1 494 884,50	89,20	964 366,90
7	Індія	2 290 932,00	101,10	1 020 713,90	125,60	1 270 218,10
8	Білорусь	2 251 118,50	117,10	5 068 567,10	120,30	-2 817 448,6
9	Китай	1 777 177,60	81,50	7 899 639,60	126,00	-6 122 462,0
10	Німеччина	1 645 030,30	93,30	6 807 143,20	99,10	-5 162 112,9

Примітка. Складено за даними [4].

Таким чином, доцільно провести аналіз застосування нетарифних заходів у вищенаведених зарубіжних країнах.

Держави – члени Митного союзу Росії, Білорусії та Казахстану проводять узгоджену політику щодо заходів нетарифного регулювання відповідно до “Угоди про єдині заходи нетарифного регулювання стосовно третіх країн” від 25.12.2008 р. Усі повноваження у сфері нетарифного регулювання покладено на Комісію Митного союзу. Самостійно держави можуть вводити заборони та обмеження лише на 6 місяців. Через економічні обмеження з 1 січня 2010 р. діють квоти при експорті відходів і брухту чорних і кольорових металів, а також заходи ліцензування при експорті нафти і нафтопродуктів.

У межах Митного союзу держави-члени не застосовують мита й обмеження економічного характеру, за винятком деяких тимчасових нетарифних заходів, а саме спеціальні захисні, антидемпінгові та компенсаційні заходи, як і раніше можуть застосовуватися країнами-членами в односторонньому порядку [5].

Санітарно-епідеміологічний контроль здійснюється на основі Договору Митного союзу щодо санітарних заходів від 11 грудня 2009 р. № 28; Єдиних санітарно-гігієнічних вимог (до введення технічних регламентів на кожний вид продукції); Порядку організації та проведення державного санітарно-епідеміологічного огляду на митному кордоні та митній території МС від 18.06.2010 р. № 299; Єдиного переліку товарів, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, державній реєстрації санітарними службами [6]. Даний перелік складається з трьох розділів. Товари, записані до першого розділу, підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, який може здійснюватися як на кордоні, так і на території Митного союзу, і не потребують під час переміщення через кордон будь-яких дозвільних документів санітарно-епідеміологічної служби. Для товарів другого розділу уповноваженими органами сторін (у Російській Федерації територіальними органами та Федеральною службою контролю у сфері захисту прав споживачів і благополуччя людей) видається свідоцтво про державну реєстрацію. Штамп про дозвіл або заборону на ввезення на теперішній час проставляється митними органами.

Основні адміністративні відомства, що регулюють турецьку зовнішню торгівлю, – це Міністерство зовнішньої торгівлі Туреччини, Головне митне управління, Міністерство торгівлі та промисловості. У Туреччині потрібен дозвіл відповідних установ для імпорту двигунів, транспортних засобів, хімікатів, добрив, диких тварин і рослин, що перебувають під загрозою зникнення, нафтопродуктів і деяких продуктів із заміниками цукру.

З 1 лютого 2009 р. Туреччина розпочала реалізацію нової постанови щодо реєстрації імпорту текстилю та одягу. Нові правила вимагають, щоб імпортери реєструвались у разі бажання імпортувати текстильну та швейну продукцію до Туреччини, заповнивши експортну реєстраційну форму. Дана постанова стосується таких товарів (згідно з ТН ЗЕД): 420310, 420321, 420329, 420330, 430310, 4304, групи 50–53, група 54 (крім 540720), групи 55–56, група 57 (крім 5701 і 5702), група 58 (крім 5805), групи 59–62, група 63 (крім 630532 і 630533) і 6505. Перелічені вище категорії включають товари, виготовлені із шовку, вовни, бавовни, віскози тощо.

Крім того, Туреччина встановила технічні бар'єри (вимоги щодо маркування, безпечності та екологічності комплектуючих, потужності тощо) для товарів групи 84 (8451, 8415) та антидемпінгові мита до ряду товарів груп 73 та 84. У Туреччині існує сваволя в реалізації технічних регламентів, стандартів і процедур оцінки відповідності. Крім того, реалізація законів і нормативних актів у різних портах Туреччини не є послідовною. Туреччина має диференційований режим для товарів з ЄС та інших країн. Продукти, імпортовані з країн, що не входять до ЄС, особливо медичне обладнання, часто затримують у турецьких портах для проходження багатьох видів випробувань. Наприклад, товари, промарковані знаком CE, потребують додаткових випробувань, але такі ж продукти з маркуванням CE з ЄС відразу можуть бути допущені на турецький ринок без додаткових тестів. Ця практика в Туреччині явно дискримінаційна.

У Туреччині діють експортні субсидії в розмірі 10 – 20 % від вартості експорту на 16 видів сільськогосподарської продукції у формі пільгової політики з питань оподаткування та полегшення тягаря заборгованості та у формі експортних мит на сировинні товари, такі як фундук і шкіра.

Крім того, турецька влада дозволяє продаж турецької пшениці, борошна та макаронних виробів за світовою ціною (набагато нижчою, ніж внутрішні ціни) та продаж цукру за квотою для експортоорієнтованих підприємств, в яких цукор використовується як сировина. У 2009 р. ціна квоти категорії С становила 390 дол. США/т, у той час як внутрішня ціна становила 1370 дол. США/т. Експортерам не потрібно платити податок на імпорт цукру, що використовується в їх експортній продукції.

В Єгипті згідно із Законом 121/1982 усі фізичні особи та компанії, які імпортують товари до країни, повинні зареєструватися в Генеральній організації експортно-імпортного контролю Єгипту, підпорядкованій Міністерству торгівлі та промисловості. Після реєстрації імпортери також мають подати інформацію про товар, який збирається імпортувати. Імпортери мусять сплачувати за імпорт через операційний банк у Єгипті.

Міністерський декрет 619/1998 вимагає, щоб усі імпортовані споживчі товари були відправлені в Єгипет безпосередньо з країни походження. Міністерський декрет 423/1999 звільняє від цих вимог товари, відправлені з країни-виробника через транзитний порт, і товари, зібрані з напівфабрикатів різного походження. Ці декрети прийняті з метою недопущення ввезення продуктів невідомого походження на єгипетський ринок.

Різні імпортні товари підлягають контролю якості з боку Генеральної організації експортно-імпортного контролю Єгипту протягом одного тижня з дати ввезення. Організація має право провести відбір зразків до 1 % загального обсягу кожної партії вантажу та до 2 % вмісту відібраного товару. Процедура проведення відбору зразків зафіксована в міністерському декреті 1186/2003. Забракований товар має бути реекспортований або знищений.

Міністерство торгівлі та промисловості визначає перелік товарів і продукції, експорт яких перебуває під особливим контролем Агентства з контролю за експортно-імпортними операціями. Експорт зазначених товарів та продукції можливий тільки після отримання спеціального сертифіката, що засвідчує відповідність умов експортного контракту вимогам, обумовленим окремим декретом Міністерства зовнішньої торгівлі. З 2008 р. в Єгипті діє ембарго на експорт рису та цементу. Єгипет не надає експортних субсидій та “просуває” експорт за допомогою маркетингу, державної фінансової підтримки та системи гарантій. Цьому також сприяють вільні економічні зони, утворені шляхом залучення інвестицій і створення нових робочих місць.

Крім того, із 2000 р. і до нинішнього часу в Єгипті діє значна кількість обмежень до таких груп товарів: 10 – зернові культури, 72 – чорні метали, 85 – електричні машини (табл. 2).

Наприклад, Палата металургійної промисловості від імені деяких виробників чорних металів Єгипту аргументує введення з 28.11.2012 року захисного заходу на імпорт товарів за кодом ТН ЗЕД 7213 та 7214 тим, що значне збільшення імпорту даної продукції може завдати серйозної шкоди вітчизняній промисловості. Так, у 2011–2012 рр. імпорт даних товарів збільшився на 85 % порівняно з 2010–2011 рр. Крім того, значно зросло (на 70 %) у 2011–2012 рр. порівняно з 2010–2011 рр. відношення імпорту до внутрішнього виробництва.

Тому в Єгипті було введено попередній захисний захід у вигляді додаткового мита 6,8 % від вартості CIF і не менше 299 LE/т. Країни, що розвиваються, звільнені від даних захисних заходів. Імпорт із країн – членів СОТ не підлягає цьому заходу до тих пір, поки імпорт кожної країни-члена окремо не перевищить 3 % від загального обсягу імпорту в Єгипет.

Деякі заходи нетарифного регулювання ЗЕД Єгипту

Дата прийняття, вступу, припинення	Код товару згідно з ТНЗЕД	Опис товару	Опис заходу	Джерело (документ)
28.11.2012	7213 7214	Сталева арматура	Гарантії. Захисні заходи	G/SG/N/11/EGY/7 G/SG/N/6/EGY/9 G/SG/N/7/EGY/8
02.07.2010 03.09.2010	1001	Пшениця та інші зернові	Обов'язкове дотримання вимог і стандартів, зазначених в ES 1601-1/2010	G/SPS/N/EGY/39
29.01.2013 02.05.2012	1001	Пшениця та інші зернові	Додаткова декларація на імпорт пшениці та зернових. Усі партії мають супроводжуватися фітосанітарним сертифікатом	G/SPS/N/EGY/52
19.09.1999 27.02.2000	853931	Люмінесцентні лампи	Гарантії. Підвищення адвалерних мит	G/SG/N/10/EGY/2
31.10.1999 14.08.2000 09.06.2011	8501	Електродвигуни однофазні чи багатофазні	Антидемпінгові заходи	G/ADP/N/59/EGY G/ADP/N/216/EGY
24.08.2009 21.06.2010	850152	Електродвигуни	Антидемпінгове мито	G/ADP/N/195/EGY G/ADP/N/237/EGY
13.10.2010	7213 7214	Сталеві прутки і катушки	Антидемпінгові заходи	G/ADP/N/209/EGY G/ADP/N/237/EGY

Примітка. Складено за даними [7].

У Польщі ліцензування імпорту потрібне тільки для обмеженого кола продуктів, таких як товари військового призначення, радіоактивні матеріали, вибухові речовини, зброя та боєприпаси, легкозаймисті матеріали. Ліцензії видаються Міністерством економіки. Імпортні квоти встановлюються для певних продуктів. Річні тарифні квоти встановлюються на зерно та м'ясо, залежно від попиту та пропозиції на ринку.

Конкретні вимоги до маркування виносяться на продукти харчування. Зокрема, вміст (включаючи всі добавки) і дата виробництва мають бути чітко зазначені на етикетках більшості продуктів харчування. Граничні дати, опис продуктів і їх інгредієнтів польською мовою необхідний для продуктів харчування, фармацевтики та косметики. Солома, якщо використовується як упаковка, має супроводжуватися сертифікатом, його видає уповноваже-

ний орган у країні походження. Товари мають бути надійно упаковані, з урахуванням характеру товарів, транспортних засобів і кліматичних умов під час транспортування та доставки. Тварини, рослини та їх продукти підлягають суворому контролю, обов'язково потрібна медична довідка від відповідного затвердженого органу в країні походження. Під час імпорту фармацевтичних товарів перевіряється документація щодо реєстрації в Польщі.

В Італії імпортні ліцензії необхідні для обмеженого переліку товарів і видаються Міністерством зовнішньої торгівлі. Термін дії ліцензії може змінюватися залежно від різних факторів. Є ряд італійських правил поряд із нормами Європейського Союзу (ЄС), які забороняють певні продукти харчування, харчові барвники, ліки та наркотики, продукти тваринного походження, рослини, насіння зернових, алкоголь, косметику й туалетне приладдя. Квоти встановлюються на основі нормативно-правових актів ЄС для ряду товарів, наприклад текстилю, сільськогосподарських продуктів та продуктів чорної металургії.

Згідно з декретом № 109/92 щодо правил маркування на упаковці має бути зазначено найменування товару, ім'я/адреса виробника, пакувальника, імпортера чи продавця італійською мовою, країна походження інгредієнтів, вага, обсяг добавок за категоріями, спеціальні умови зберігання та мінімальний термін придатності. Знаки, що можуть вводити в оману щодо реальної країни походження, заборонені. Ряд товарів, включаючи продукти харчування, косметику, хімікати, ветеринарні препарати й медикаменти, гумові та пластмасові вироби, наукові та музичні інструменти, телевізійні приймачі та товари, вироблені з дорогоцінних металів, повинен мати спеціальне маркування та етикетування.

Текстиль та одяг ввозиться за умови зазначення на етикетці найменування або реєстраційного знака виробника, імпортера чи продавця і вмісту волокна (найменування волокон має бути перераховано в порядку зменшення у відсотках).

Живі рослини, частини рослин, насіння зернових культур і картоплі повинні супроводжуватися фітосанітарними сертифікатами, виданими уповноваженим органом у країні походження. Живі тварини, риба, молюски, свіже або холодного зберігання м'ясо, сало, свіжі або сушені шкури, шкіра та вовна передбачають медичну довідку, видану уповноваженим органом у країні походження.

Імпорт риби має супроводжуватися сертифікатом із зазначенням допустимого вмісту ртуті. Для імпорту бджолиного воску та меду потрібен гігієнічний сертифікат походження італійською та англійською мовами. Потрібні сертифікати на імпорт таких товарів: пиво, вино, парфуми та м'ясні продукти.

Фармацевтика, а також ряд медичного та хірургічного обладнання передбачає попередню реєстрацію в Міністерстві охорони здоров'я. Реєстрація – це дорога процедура і, як правило, займає не менше трьох років.

У 2006 р. Італія ввела технічні бар'єри для електричних пристроїв за кодом ТН ЗЕД 851671. Деякі з таких пристроїв підлягають техогляду.

В Індії імпорт худоби має супроводжуватися санітарним сертифікатом, виданим уповноваженим органом у країні походження. Фітосанітарні сертифікати, видані уповноваженим органом у країні походження необхідні для імпорту рослин, рослинних продуктів і тютюнового листа. Крім того, імпорт тютюнового листа має супроводжуватися спеціальним сертифікатом про те, що тютюн не вражений шкідником *Ephestia elutella* або про те що цього шкідника немає в країні походження. Сертифікати потрібні і для імпорту вживаного одягу та портвейну.

Щодо товарів за кодом ТН ЗЕД 7208 в Індії діють захисні заходи та антидемпінгове мито. Технічні бар'єри встановлено для товарів 85451 та 7206. Антидемпінгові заходи встановлені до товарів групи ТН ЗЕД 850610, 8523, 847710, 847751.

Міністерство торгівлі Китаю та Головне митне управління відповідають за визначення продуктів, включених до Переліку товарів, дозволених до ввезення. Китай має широкий спектр ставок тарифних квот, які базуються на дворівневій системі тарифів. Китайські тарифні квоти, встановлені на деякі важливі сільськогосподарські товари, створюють нетарифні бар'єри в торгівлі для багатьох експортерів сільськогосподарської продукції. Підпадають під тарифні квоти такі товари, як вовняна сировина, цукор, пшениця, бавовна, рис тощо.

Контроль і сертифікацію продукції здійснює Генеральна адміністрація з контролю якості, інспекції та карантину Китаю (AQSIQ). Сертифікат необхідний при імпорті для більшості електронних пристроїв і автомобілів. Експорт косметичної продукції до Китаю має супроводжуватися гігієнічним сертифікатом Міністерства охорони здоров'я Китаю. Фітосанітарний сертифікат потрібний для більшості рослин і рослинних продуктів, що імпортується до Китаю.

Бюро карантину та контролю Китаю при в'їзді-виїзді (CIQ) вимагає спеціальне китайське маркування для конкретних імпортованих товарів, найчастіше споживчих. Вимоги Китаю до маркування змінюються залежно від типу імпортованого продукту. Усі продукти мають бути марковані китайською мовою (спрощена китайська), а деякі продукти передбачають маркування китайською та англійською мовами. Це обов'язково для китайських етикеток, що друкуються або фіксуються на пакеті до початку відправлення товарів, які прибувають у китайський порт.

Головний зовнішньоторговельний нетарифний бар'єр під час увезення товарів до країн ЄС, у тому числі до Німеччини, – антидемпінгові мита. Нетарифні обмеження, насамперед квотування, спрямовані на захист таких галузей промисловості Німеччини, як сталеливарна, атомна енергетика, харчова тощо. До ввезення деяких видів електротехнічної продукції встановлено суворі фітосанітарні заходи щодо лісоматеріалів хвойних порід, дерев'яних пакувальних і кріпильних матеріалів.

Висновки. Таким чином, методи нетарифного регулювання ЗЕД використовуються зарубіжними країнами з різних причин. Вони можуть бути використані як частина національної політики для сприяння виробництву, стимулювання конкретних секторів (переважно видобутку, сільського господарства, виробництва конкретних товарів, таких як автомобілі та електроприлади тощо). Однак фітосанітарні й технічні заходи можуть бути спрямовані і на захист здоров'я людей, і як привід для збільшення обсягів власного експорту. У результаті, незалежно від обґрунтованості таких заходів, вартість дотримання цих стандартів підвищує собівартість продукції та ціни на неї. Процес оцінки економічного ефекту нетарифного регулювання дуже складний і виходить за рамки даної статті. Проте від певних нетарифних заходів економічний ефект може бути досить значним. Багаті країни більш схильні використовувати при імпорті менш прозорі нетарифні заходи. Технічні регламенти та антидемпінгові заходи використовуються переважно розвиненими країнами, а в країнах, що розвиваються, переважають обтяжливі митні та нормативні процедури. Існуючі у світі нетарифні заходи стали довольнішими, якісними та переважно непрозорими. Відсутність прозорості для регулювання торгівлі між урядами збільшило кількість зловживань.

Нині експортери сприймають технічні заходи, як найбільшу проблему, з якою вони стикаються, а кількісні заходи, такі як заборони та квоти, стали менш важливими.

Крім того, деякі країни можуть використовувати стандарти, що виходять за рамки міжнародних норм і їх можуть дозволити, відповідно до правил СОТ, за дотримання певних умов. СОТ встановлює не стандарти, а правила або принципи, згідно з якими ці стандарти мають бути встановлені.

За таких умов важливо є усунути дуалізм митного та зовнішньоторговельного регулювання. Адже наявність організаційних і нормативних суперечностей між зовнішньотор-

говельним і митним регулюванням негативно позначається на результативності застосування нетарифних заходів ЗЕД.

Важливими пріоритетами митної політики повинні залишатись підвищення конкурентоспроможності українських виробників, захист їх економічних інтересів на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Для досягнення цих цілей потрібна реалізація таких завдань:

1. Одночасне застосування інструментів митно-тарифної та нетарифної політики, що створить можливості для комплексного захисту національних економічних інтересів у зовнішній торгівлі.

2. Забезпечення стабільності та прозорості регулівного середовища в зовнішній торгівлі відповідно до світової практики та норм СОТ, що має створити елементи передбачуваності для економічних операторів та інвесторів.

3. Активне використання спеціальних інструментів для регулювання імпорту в аграрному секторі (тарифні квоти тощо). Застосування цих заходів має бути системно пов'язаним із заходами державної політики в галузі сільського господарства на основі постійного моніторингу виробництва й торгівлі найважливішими видами сільськогосподарської продукції та продуктами харчування для забезпечення балансу інтересів виробників і споживачів, недопущення різких коливань цін, у тому числі сезонного характеру.

4. Вдосконалення правил визначення країни походження товарів оптимізацією переліку умов, за виконання яких товар вважається таким, що походить з відповідної країни.

5. Посилення функцій моніторингу в зовнішньоекономічній сфері у зв'язку зі зростаючими ризиками зовнішнього середовища та швидкого залучення України в процеси міжнародного обміну.

Література

1. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами [Електронний ресурс] : розпорядження КМУ від 5 січня 2011 р. № 2-р. – Режим доступу : <http://www.nau.ua/druk.php?name=351550-05012011-0.txt>.

2. Рамкові стандарти забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?code=976_003.

3. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?code=987_012.

4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

5. Офіційний сайт Євразійської економічної комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tsouz.ru/db/entr/bdnr/Pages/default.aspx>.

6. Єдиний перелік товарів, що підлягають санітарно-епідеміологічному нагляду (контролю) на митному кордоні та митній території Митного союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.tsouz.ru/KTS/KTS17/Pages/P1_299.aspx.

7. TIP Goods: Integrated analysis and retrieval of notified non-tariff measures [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://i-tip.wto.org/>.